

ÜGYVÉDSÉG — JOGÉLET.

A budapesti ügyvédi kamara évi jelentése.

Nem könnyű idegzetűek számára való olvasmány; de még: jobbidegzetűeknek sem ajánlatos késő este olvasni.

A jelentés jóformán minden lapján keserű panasz, kínos adalék avagy feljajdulás az ügyvédség sorsa miatt. A korábbi évekről adott jelentések ugyanis rendszerint gondterhelten rajzolták a jelent, de aggódoó figyelmüket inkább a jövőre függesztették; a mostani jelentés már szinte nem is beszél karunk jövőjéről, oly annyira belemerül a vigasztalan jelen ecsetelésébe. A napilapok el-elkaptak e jelentés oldalairól egy-egy szívbe-markoló szöveget és töprengnünk kell azon, hogy szolgálatot tettek-e ezzel a küzködő, de egyelőre még polgári standardon maradt ügyvédségnek avagy ellenkezőleg, még jobban kimélyítették azt a félig sajnálkozó, félig lenéző vélekedést, amely a társadalom nagy többségében amúgy is felismerhető, amidőn ügyvédekről van szó és amely tudatosan vagy a tudat alatt arra hangolja az ügyfélül jelentkezőket, hogy a minimumnál is kevesebb honorárium felajánlása mellett foglalkoztassák az ügyvédek, mert hiszen ezek úgyis kapni fognak minden ügyön, köztudomású lévén, hogy a nincstelen ügyvédek száma mennyire megszorodott, a valamire való ügyek viszont mennyire megfogyatkoztak.

Hogy az ügyvédség nem oka sem gazdaságilag, sem politikailag a bajoknak, hanem hogy maga is az okozat súlya alatt szenved — mint ahogy a jelentés mondja, — igen finoman, sőt merjük állítani, filozófiai elvontsággal hangzik, de ez a megállapítás semmivel sem viszi előbbre a teljesen kátyuba rekedt ügyvédség dolgát. Azok a panaceák pedig, melyeket úgyszólván leltári tárgyként vonszol át a jelentés az előbbi évek hasonló felsorolásaiából, hogy t. i. a jegyzői magánmunkálatokat kell eltörölni, a szegényvédelmet kell újból szabályozni, ügyvédi kamarai bíraskodást kell létesíteni stb; tagadhatatlanul mind szép és indokolt kívánalmak, de egyrészt nélkülözik a praktikus megvalósíthatás kritériumait a mostani politikai és gazdasági lehetőségek világában, másrészt nem is nagyon valószínű, hogy az ügyvédi kereset leromlásán gyökeresen segítenének.

Mi úgy véljük, valóban hasznos célt szolgált volna a jelentés akkor, ha az általános és sokszor visszatetsző jajdulások helyét tanulmányt közölt volna közgazdasági tudással felvezetett egyének tollából, amely statisztikai adatokkal és beható okfejtéssel igyekezett volna kimutatni, hogy az ügyvédi munka hihetetlen stagnálása mily okokra vezethető vissza és különösen, hogy ezek az okok muló természetűek avagy olyanok, amelyek az ország gazdasági életének mostani berendezkedésé-

ből folynak? Tárnyilagos gondolatmenetre és kérlelhetetlenül őszinte diagnózisra gondolunk, valami olyasféle tanulmányra, aminőt az év végén egy-egy nagy lapban szoktak az elmúlt év közgazdasági történetéről az olvasó elé tárni. Ily oknyomozó tanulmánnyal a jelentés teljesen adós maradt, de minthogy ami sötét szín a palettán akad, az már az idei jelentésbe amúgy is belekerült, úgy véljük, hogy a sajnos épen nem kedvezően indult 1936. évről szóló majdani jelentés pótolja ezt a hiányt és igyekezzék minden szentimentalizmus és minden elvont szónoki lendület nélkül, de a fenti keretben, tárgyilagosan, gazdasági jelenségeköl leszűrt megállapításokkal elénk tárni az ügyvéd-ség mind kietlenebbé váló helyzetének okait.

Hogy azután ezeköl a megállapításoköl mily következetéseket lehet levonni, különösen a gyógyítás irányában, az más kérdés, de annyi bizonyos, hogy helyes diagnózis nélkül nem lehet semmiféle beteget orvosolni. Állapítsa meg tehát a Kamara a beteg ügyvédség helyes diagnózisát és akkor lehet a gyógyítás felöl tanácskozni.

Hogy pedig a gyógyítás mennyire nem az ügyvédség fegyelmezetlenségén avagy lelki erejének sülyedésén mulik, mutatja az a szimptoma, hogy egy kissé tovább is orvosi nyelven beszéljünk, hogy a fegyelmi judikatura idevágó statisztikája még mindig igen kedvező. A 3308 bejegyzett ügyvéd ellen 922 panaszt adtak be, amely magában véve magas szám volna, még akkor is, ha az előző évi számmal szemben (1006 panasz) a csökkenés mintegy 8%. Ha azonban azt vizsgáljuk a statisztikai adatok alapján, hogy mi lett e panaszok sorsa, akkor a helyzet mind vigasztalóbbá válik: ugyanis az előző évi restanciákkal együtt az 1935. évben beadott panaszoköl összesen 923 került elintézésre; ezek közöl tényálladék hiányában és a panasz visszavonása folytán 449 esetben lett az eljárás megszüntetve vagyis az eseteknek közel ötven százalékában, ami azt mutatja, hogy még mindig rendkívül sok az alaptalan vädaskodás az ügyvédek ellen. A különböző jelentéktelenebb természetü intézkedések levonásával már csak 349 eset maradt fenn a szűrön, amikor a fegyelmi eljárás egyáltalán elrendeltetett, ami az elintézett panaszok csupán 40%-ának felel meg.

Még kedvezőbbé válik a helyzet, ha most már a ténylegesen folyamatba tett fegyelmi eljárások sorsát követjük a jelentés számadataiban: az elintézés alá került fegyelmi ügyek száma ugyanis az 1935. évben 723-ra rugott. Ezzel szemben a meghozott vädhatározatok száma csupán 278. Az elsőfokú tárgyalás alapján hozott ítéleteköl 30 felmentéssel és csupán 112 végződött a vétkeesség megállapításával, ami az ügyvédi kamara tagjainak számához képest körülbelül 3%; ha pedig tekintetbe vesszük, hogy igen gyakran egy és ugyanazon kar-társ ellen több ügy szokott futni, akkor erre vonatkozó statisztika-

tikai adat hiányában úgy véljük, hogy legfeljebb 40—50 kollégát kellett egy esztendő alatt a fegyelmi bíróságnak elítélnie, vagyis alig egy-két százalékát a kamara taglétszámának, amire már büszkén mutathatunk rá. A 112 marasztaló ítélet közül 46 fedésre, 37 pénzbírságra szólott, tehát aránylag alacsonyabb büntetésre, míg súlyosabb ítélet (18 ideiglenes felfüggesztés és 8 elmozdítás), csupán 26 esetben hangzott el. Hogy pedig a kamara bíraskodása nem mondható enyhének, azt azok az adatok világítják meg tárgyilagosan, amelyek az elsőfokú ítélet ellen beadott jogorvoslatok eredményét mutatják: a kir. Kúria ügyvédi tanácsához felvitt ügyek túlnyomó részében ugyanis (40 eset) az ítélet helybenhagyó volt, míg a felmentések és enyhítések száma (együtt 12 eset), alig valamivel kevesebb az inpejus változtatások számánál (együtt 17 eset) s így megállapítható, hogy a legfelsőbb bíróság sem tanusít szigorúbb felfogást az odavitt ügyek megítélésében, mint a kamara elsőfokú fegyelmi bírósága.

Az idei kamarai jelentés külső formájában is érezteti az ügyvédség helyzetének lehanyatlását, mert míg pl. az 1933. évről szóló jelentés 130 oldalra terjedt, addig a mostani mindössze 66 oldalas terjedelemben jelent meg.

A jelentés egyik fejezete most is tartalmazza a rövidített terjedelem dacára is, a szokásossá vált lappáliák megemlítését, hogy pld. az egyik vagy másik — név szerint meg nem nevezett — bíró udvariatlanul vagy türelmetlenül bánt kollégáink valamelyikével. Mi úgy véljük, hogy igen helyes, sőt feltétlenül szükséges is, hogy a kamara egész erkölcsi súlyával a sértett kollégák mellé álljon és rajtuk keresztül a megbántott ügyvédi karnak szerezzen kellő elégtételt: ám a jelentésben — különösen ha az a jelenlegihez hasonló szűk terjedelemben jelenik meg — az ilyesmi alig érdemes a megemlítésre, főleg ha a jelentés maga sem tud elégtételről beszámolni, hanem csak jelzi, hogy a bíró eljárása jelenleg is fegyelmi eljárás tárgya. Ha talán néha egyik vagy másik bíró vét az ügyvéd megbecsülése ellen, ez rendkívül ritka jelenség, amivel szemben örömmel kell gondolnunk a túlnyomó többségnek valóban méltányos és emelkedett szellemű viselkedésére és ezért teljesen mellőzhetőnek véljük az e fajta gravamenek felemlítését és a miniszter úr elé való vitelét.

Annál inkább nélkülözzük viszont a jelentésben az évtizedek óta megszokott szép fejezeteket, amelyekben a kamara az elmúlt év törvényalkotásairól és bírói joggyakorlatáról mondta el vélekedését. Ezek a nivósan szakszerű fejtegetések kamaránk legjelesebb jogászainak tollából kerültek ki és arra adtak alkalmat, hogy a kamara messzehangzó módon nyilváníthassa meggyőződését és kritikáját mindazokban a par excellence jogi kérdésekben, amelyek nemcsak tudományos jelentőségűek, de el-

vége az ügyvédség kenyerét is jelentik. Mindannyian tudjuk és tapasztaltuk, hogy a kir. Kúria kitűnőségei hányszor hivatkoztak a kamarai jelentések lapjaira, amidőn egy-egy elvi jelentőségű kérdésnek megoldására került a sor, de az igazságügyminiszterium törvényelőkészítő osztályának sem kerültek el a figyelmét ezek a fejtegetések. Reméljük tehát, hogy csak elvétésnek tulajdonítható, hogy az idei jelentésből a hajdanihoz hasonló értékes fejtegetések kimaradtak és bizton várjuk, hogy a jövőben újból olvashatjuk az évtizedek óta megszokott és megbecsült jogászi eszme-futtatásokat és hogy a kamara nem mondott le véglegesen arról az értékes jogáról, amit mi egyébként az ügyvédi rendtartás 19. §-ából folyó kötelességének is tartunk, hogy évente szemlét tart az ország jogalkotása és bíróságaink joggyakorlata felett és észrevételeit, javaslatait és elgondolásait a legnagyobb nyilvánosság előtt, a kamarai évi jelentésbe foglalva fogja továbbra is feltárni.

F. P.

A Magyar Jogászegylet civiljogi szemináriumának 1936. február 26-iki ülésében dr. Szivessy Lehel, szegedi ügyvéd tartott előadást „A pénz értékállandósága” címmel. Az előadás, amely a címben jelzett és mindenekfelett aktuális probléma kereteit messze túlhaladta, ismertette a mai válság létrejöttének előzményeit, a különböző valutapolitikai felfogásokat és e kérdéseknek teljes gazdaságpolitikai exponálása után a jogi kibontakozás útvonalát is megjelölni igyekezett. Gondolatmenete egyébként a következő volt:

1929-ben állott elő az a világrizis, amely alatt most is szenvedünk. Ennek oka az agrártechnika fejlődése, a megművelhető területeknek kiterjesztése, az iparüzemek fokozatos mechanizálása volt, amely mindennemű áruk túlprodukciónak vezetett. Anglia a pénz értékének leszállításában látta azt az eszközt, amely ebből a válságból való kivételre alkalmas, amiért is megcsinálta a devalvációt, mert remélte, hogy a pénz elértéktelenedésének hátrányai mellett az export lehetővé válik és ennek előnyei a hátrányokat ki fogják egyenlíteni. Anglia példáját igen sok állam követte, úgy hogy 1931. végén már huszonhét állam állott a leértékelés állapotában, 1933-ban pedig az Északamerikai Egyesült Államok, 1934-ben Csehszlovákia, 1935-ben Belgium határozta el a leértékelést.

A világpiacon árra az angol font értékcsökkenése valóban döntő hatást gyakorolt is, amennyiben a nyersanyagok világpiacon ára aranyban kifejezve, majdnem egészen pontosan oly mértékben, — mintegy 40%-kal — hanyatlott, mint amely mértékben deprecialódott az angol font. Az 1928-as árszínvonalal szemben az árhanyatlásban a két legelső határt Németország és Japán képviseli, amennyiben az árak — aranyban kifejezve — Németországban 72%-ig, Japánban 28%-ig hanyatlottak.